

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Ved lov nr. 189 af 12. marts 1997 om ændring af lov om elforsyning og lov om kommunal udligning m.v. indførtes bestemmelser om, at statstilskuddet til en kommune eller amtskommune, der afhænder et elforsyningsselskab, bliver reduceret med et beløb svarende til nettoprovenuet (minus indskudskapitalen) ved salget af elforsyningsselskabet. Hensigten var at undgå, at enkelte kommuner af tilfældige historiske årsager skulle score gevinster i milliardklassen på at have monopol på el – med uoverskuelige virkninger på samfundsøkonomien – samt at reducere incitamentet for kommuner og amtskommuner til at sælge deres andele eller aktier i elforsyningsevirsomheder. I forbindelse med elreformen blev de pågældende bestemmelser overført uændret til den gældende elforsyningslov (§ 37).

Sigtet med dette lovforslag er det samme som med det lovforslag, der førte til lov nr. 189 i 1997. Den daværende miljø- og energiminister præciserede dengang formålet som »at mindske det særlige incitament for kommuner og amtskommuner til frasalg af ejerandele i elforsyning til virksomheder, som ikke er reguleret af elforsyningslovens prisbestemmelser.«

Baggrund for lovforslaget

Flere kommuner og amtskommuner er i dag – ligesom i 1996 – »inde i overvejelser om frasalg af ejerandele i elforsyningsevirsomhed. Baggrunden herfor er, at aktiverne i den danske elforsyning i dag tillægges en markedsværdi, som langt overstiger aktiverens nedskrevne værdi og de indtjeningsmuligheder, der er ved køb af elforsyningsevirsomhed, som er underlagt elforsyningslovens prisbestemmelser. Villigheden til at betale en højere pris for køb af elforsyningsevirsomhed er for eksempel udtrykt i kursen for NESA aktier.«

Siden den gældende bestemmelses vedtagelse har en række tilbud om køb af NESA, af NVE og af NESA's aktieandel i Energi E2 vist, at prisniveauet tilsyneladende er vokset betydeligt hurtigere end antaget ved Folketingets seneste behandling af området. Og

trods købstilbuddene, som alle løber op i adskillige milliarder kroner, er det værdt at bemærke, at ejerne ikke har fundet tilbuddene høje nok til, at de har modtaget dem. Prisudviklingen på området har med andre ord været nærmest eksplosiv og af et omfang, som ikke var forudset.

Dertil kommer, at Energitilsynet efter forslagsstillernes opfattelse i en foreløbig afgørelse gør sig skyld i en fejlfortolkning af loven, som stik mod dens erklærede hensigt stiller elselskaberne i udsigt, at de kan opføre indskudskapitalen pr 1. januar 1977 på en måde, som mangedobler de milliardbeløb, som deres ejere kan skaffe sig rådighed over gennem salg. Det var lovens klare forudsætning, at denne kapital skulle opgøres på samme måde som i al anden dansk lovgivning, nemlig som den kapital, ejerne rent faktisk har skudd ind i selskabet – svarende til aktiekapitalen i et aktieselskab, andelene i et andelselskab eller anparterne i et anpartsselskab opgjort efter regnskabet. I stedet stiller Energitilsynet nu selskabernes ejere i udsigt, at de kan opføre kapitalen ikke som de regnskabsførte faktiske indskud nedskrevet efter alder, men som genskaffelsesværdien for anlæggene reduceret med en teknisk, foreløbig helt uafklaret og uigennemskuelig faktor, den såkaldte teknologiske forældelse. Det har folketingsmedlemmer fra fire partier bag forliget om elreformen protesteret imod over for økonomi- og erhvervsministeren, og de har som forbrugere klaget herover til Energitilsynet. Ministeren påstår, at det er et rent juridisk spørgsmål, og Energitilsynet har foreløbig ikke gennemført en realitetsbehandling af klagen, som tager stilling til de anførte argumenter. Fastholdes imidlertid denne – efter forslagsstillernes opfattelse – forkerte fortolkning, vil virkningerne for samfundsøkonomien være uoverskuelige. Mange milliarder kroner vil blive pumpet ud i kommunalt forbrug hos det mindre antal kommuner (80 ud af 277), der i dag ejer elselskaber, og en væsentlig del af forbrugernes opsparing vil blive sat over styr.

Om årsagerne til prisstigningerne hed det ved fremsættelsen af lovforslaget i 1996: »Årsagen er formentlig blandt andet potentielle investorers forventning om